

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt X. Num in Raptu non solum animales operationes, sed etiam
naturales ac vegetatrices ab opere omnino cessent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

stis posit a loquentes in persona Christi , vel alterius sancti quasi acta ab illo . & non ex proprio sensu pronunciantes , aut seducuntur , aut seducunt . Et tamen mundus stolidus miratur , stupet , adorat huiusmodi verba , huiusmodi actus , huiusmodi personae , non advertentes quid spiritus Prophetarum subjecti sunt eis quoad promulgationem . Hæc ille , quæ valde sunt nondam.

Quare prædicto dubio respondemus cum distinctione, aut ille, qui loquitur, intelligit verba, quæ profert, & simul liber est ad loquendum, sive tacendum. Jam verè est sui compost, neque propriè potest dicit alienus, vel raptus, qui ita liber in captiuo se gessit, nisi alia divinitùs adjutus adhuc alienatus loqueatur, intelligens verba quæ loquitur, quod ratiō quidem contingere solet, quandoquidem neque ipsius Propheta hoc fuit à DEO concessum: vel non intelligit ea, quæ loquuntur, & tunc potius videantur arteptius, ut inquit Cajetanus, quā raptus divinus; quod si aliquando altius Sancti, ut B. Catharinæ Senensi contigit, in raptu loquebantur, tunc dicendum est, alienationem illam à sensibus non esse totalem, sed imperfектam, de qua loquitur D. Thomas dicty art. 3. ubi suorum.

C A P V T X.

Num in Raptu non solum animales operaciones, sed etiam naturales ac vegetatrices ab opere omnino cessent.

Vid. supr. cit. Biblioth. Theolog. pag. 844 In hoc dubio prius examinare oportet de virtute motiva, dictum postea de nutritiva, ac vegetativa. Galenus lib. 6. de locu patientibus in membro aliquo posse servari sensum sine motu, non verò motum sine sensu, existimat; cuius quidem sententiam sequitur Valasius lib. 1. controvers. cap. 10. ex qua sententia clarae concipiuntur in raptu ubi sensus amittuntur, amitti etiam & motum; nam ex eodem principio procedunt tam motus, quam sensus. Unde provenit, quod in raptu, ut superiori cap. ad vertimus, corpus in illa figura periret, in qua erat antequam raperetur, quamvis aliqui corrueant terram solant, ut annotavit Abulensis Tom. 1. quest. 40. in Genes.

Obijc̄es, quia dormientes habent aliquem sensum & motum, Resp. Verum id esse, verum tamē major est abstractio, quæ in rupi contingit, quam in somno, & quanto major est alienatio, tanto minor est sensus & motus. Notandum tamen est, quod alienatio facta, potest duplex motus considerari; alter naturalis, qualis est motus cordis aspirations, & pulsus, vel quilibet alius motus, qui sine ulla prævia cognitione contingere potest; alter est motus animalis, qui præcedet cognitione sit. Prima species motus in alienatione inventur. Secunda vero raro, nisi alias alienatio sit impedita.

De operationibus vero partis vegetativae Abulensis in cap. I. Genesis quest. 400. & in Paradoxo 3. cap. 46. affirmat omnino impediti has operationes vegetativae in ectali, ad cujus ter explicacionem statutum discrimen inter ligationem potentiarum, quae in somno sibi, & eam, quae in ectali, quod in somno impedianter vites cognitivae, ita ut externi sensus nihil omnino agant, interni autem, itemque intellectus, aut omnino etiam vaccent, cum nulla viget in somnia, aut certe non

nisi obscurè & imperfectè operentur: interim vero, ligatis eo modo potentiis cognoscitibus naturales vites ad opus expeditiores sint, non occupata aliis functionibus anima. Unde & unde cibi decotio, atque alimenti in totum corpus distributio, multò celerius commodiusque perficiuntur. In ecstasi autem opposito modo se res haber. Animam enim quae in somno incurvatur in ecstasi elevatur, hoc est, quae in topore ad inferiores potentias inflectitur, in ecstasi ad altiorum videlicet intelligendi vim rapitur, tamen in otio relatu. Ut enim ad tam excellentem rerum cognitionem ascendas, colligis se quantum potest, totaque id eum ita impinguat, ut reliquarum potentiarum functiones inhibeat. Ita senitis Abulensis etiam operationes naturales in ecstasi intermitte, quod ex eo probat, quia eam patientes diu sine cibo & potu manent, & quod mirabilius est, nec cordis motione, nec vitalis calor in eis deprehenditur, adeo ut mortuiores sint ambo.

Contra tamen tententia viderur esse Dr Thomae 2,2,quest.175.art.5, ubi assert, in rapi-
non suspensi operationes animæ vegetativæ, quia
vires animæ vegetativæ non operantur ex intentione
animæ, sed per modum naturæ: Et ideo non requiruntur
ad raptum ab eis abstractio, sicut à potentiis sensitivis.
Idem quoque tradit D^r. Thomas de veritate quest.
13.art.4.ubi & hanc addit observationem, ut hoc
intelligatur per se loquendo, quoniam per acci-
dens pars intellectiva impedit vegetativam, & è
contra experientiam, ut optimè advertit Cajal
tus dicto art.5. actus vegetativus, & digestendo,
& calefaciendo, & fumando obesse virtutibus
ministrantibus intellectui, adeo ut quidam peni-
tus preventur intellectu, ut fatigati & ebrios, quidam
vero clarum videantur sortiti intellectum ex clari-
tate spirituum à parte vegetativa provenientium.
Econtra experientiam etiam, quod exercitatio intel-
lectus hocce parti vegetativa, ut qui à cibo legunt
aut scribunt, vel de qua quispiam attentius meditante-
tur minus oritur desponsio officium, neque ne-

Allia etiam ratio assignata potest, quia opera vegetativa animae exercitatur proxime per qualitates omnia materiales, & egenas necessariò alteratione materiali, & quod hanc partem impediri non posse per contemplationem in rapu contingente, quia illa actio non pendet ex attentione ipsius animae, sed ex solis qualitatibus; at vero in quantum illa actio juvatur per actiones spirituum vitalium, & per viriles operationes: iam ipsius anima, nempe attrahendi, expellendi, ac distribuendi, &c. Sic multum posse impediti per aetas mentis, sive contemplationis, sive studii, & aliarum operationum spiritualium, ut experientia constat.

Igitur ad propositum dubitationem respondit: cùm raptus virtute divina sit, certum est animam a potentiarum officiis, ut sapientiam diximus, cessare, an verò ab aliis præterquam à functionibus sensuum, & facultatis loco motiva revera abstineat, non satis competunt est, quāvis verosimiliter videatur, etiam tunc naturales virtus nonnulli operari, quāvis id exercitus semper non deprehendatur.

Vid. sive
practic.
Biblioth.
Theolog.
pag. 847

Hic quare iam potest, an raptus multo tempore durare possit? Ratio dubii est, quia non in raptu omnes ferent animae potentiae vim, parviorum, & principale corpus summoperat fatigetur, non videtur possibile raptum posse esse diuini.

Respond. Raptus sive ecclasiis parvo tempore durare, ita censent Patres in ea verba Joannis Apocalyp. Factum est silentium in celo quasi dimidia hora. Sanctus Gregorius lib. 5. Moralium cap. 23 Non ergo, inquit, stat, sed trahit spiritus, quia supernatum locum nostrum nobis contemplatio, & in hianibus aperit, & mox in suis manibus abscondit. D. Augustinus 10. Confess. cap. 40. Aliquando intronuit me in affectum multum instatum introrsus ad ne scio quam dulcedinem, que si persiciatur in me, nescio quid erit, scio quid vita ista non erit. Sed recido in huc eternos ponderibus, & resorbo solitus. Et infra. Hic esse valeo, nec volo, illuc volo, nec valeo, miser utroque. D. Bernardus loquens de his divinis ecclasiis lib. de amore Dei cap. 4. Hic est, in finit, hec est consummatio, hec est perfectio, hec est pax, hoc est gaudium Domini, hoc est silentium in celo, quantum quippe sumus in hac vita, hoc felicissime pacis silentio in celo, id est, in anima iusti, que sedes est sapientie, aliquando fructus affectus, sed hora est dimidia, vel quasi dimidia. Idem Bernardus serm. 85. in Cantica: Dulce commercium, sed breve momentum, ac experimentum raptum. Et alibi: Rara hora, & brevis mora. Oenum Richardus de preparat. ad contemplat. cap. 76. Rarum valde, inquit, in hunc montem ascendere, sed multo rarius in ejus vertice stare, & ibi moram facere.

Ratione etiam probatur; quia in ecclasiis raptis ut nuper dicebamus, violentia nobis inferatur, relinquendo omnes sensus, omnem quoque discursum, ac de omnibus, quae sensibilia, & naturalia sunt homini, pro hoc statu abstrahimur, & sapientiam in simplici intuitu mentis circa mysteria altissima, & summè spiritualia occupamur, unde cum eo tempore animos supra se ipsum eleverunt omnium, a que omnibus aliis excidat, que omnia non contingunt sine magna violentia, & corporis, & sensuum, difficultum erit ex natura rei in hujusmodi raptu durare. Unde non rati post ecclasiis sive raptum, corpus quasi exanimetur per nimia fatigacione relinquit, ac sapientiam languet.

Neque obstar, quod de aliis Sanctis prolixiores ac diuturniores raptus scribantur, nam vel hi raptus contingunt cum minus perfecta & sensibus alienatione, vel est aliqua intermissione sive intercalatio inter raptum, & raptum, sive (ut dicam, quod sentio) potius est debilitas virtutum corporalium, quibus deficientibus aliquae personae devotae praे nimia imbecillitate patiuntur similes ecclasiis, cuius signum est, quia si sitis imponunt externas occupationes, aut continua a jejunia præcipiantur, cessant statim hujusmodi raptus. Admirandi sunt in hoc genere raptus illi divini, quos frequenter patiebatur Seraphica Virgo sancta Maria Magdalena de Pazzi, ob multas & insolitas eorum circumstantias.

In superioribus exponendo Articulum primum quæst. 175. 2. 2. D. Thomas differimus de natura, causis, subjecto ac diversis speciebus. Raptus, nunc aggrediemur Articuli II. eiusdem quæst. Expositionem in qua agemus de Ecclasiis, eisque causis, modis ac speciebus, circumsistantibus etiam ex quibus vera ac divina, a falsa seu fictilia hoc Articulo, verum etiam alibi, ac praefertim 1. 2. quæst. 28. art. 3. de hoc arguendo.

ARTICVLVS II.

Vtrum Raptus magis pertineat ad vim cognoscitivam, quam ad vim appetitivam,

Cap. 4. de **A**d secundum sic proceditur. Videtur, quod raptus divini, non magis pertineat ad vim appetitivam, quam ad min. part. vim cognoscitivam. Dicit enim Dionysius 4. de divinis non rem nominis. Est autem ecclasiis faciens divinus amor, sed a te à fine. amor pertinet ad vim appetitivam, ergo & ecclasiis sive lib. 2. circa raptus.

ca med. Præterea Greg. dicit in 2. Dialog. quod ille qui percipit, evagatione mentis & immunitatis sub se metipso cecidit. Petrus vero quem Angelus solvit, eusque mentem in ecclasiis raptus, non extra se quidem, sed supra semetipsum fuit; sed ille filius prodigus per affectum in inferiora dilapsus est, ergo etiam & illi, qui rapiuntur in superiora, per affectum hoc patiuntur.

Præterea super illud Psal. 30. In te Domine speravi Est Aug. non confundar in aeternum, dicit Glossa in expositione Ps. 30. in tituli, ecclasiis græce, latine dicitur excessus mentis, qui prime ille dubius modo, vel pavore terrenorum, vel mente etiam. Tom. 8. pta ad superna, & inferiorum oblitus; sed pavore terrenorum ad affectum pertinet, ergo etiam raptus mentis ad superna, qui ex opposito ponitur, pertinet ad affectum.

Sed contra est, quod super illud Psal. 115. Ego dixi

in excessu meo, omnis homo mendax, dicit Gloss. Dicitur hic ecclasiis, cum mens non pavore alienatur, sed aliqua inspiratione revelationis suorum assumentur; sed revelatio pertinet ad vim intellectivam, ergo & ecclasiis, sive raptus.

Respondeo dicendum, quod de raptu dupliciter loqui possumus. Vno modo quantum ad id in quo aliquis raptus est, sic propriè loquendo raptus non potest pertinere ad vim appetitivam, sed solam ad cognoscitivam. Dicitur enim, quod raptus est præter propriam inclinationem eius, quod raptus est. Ipse autem motus appetitivæ virtutis est quedam inclinatio ad bonum appetibile. Vnde propriè loquendo, ex hoc, quod homo appetit aliquid, non raptus, sed per se movetur. Alio modo potest considerari raptus quantum ad suam causam; & sic potest habere causam ex parte appetitivæ virtutis, ex hoc enim ipso, quod appetitus ad aliquid rebementer affectus, potest contingere, quod ex violentia affectus homo ab omnibus aliis alienetur. Habet etiam effectum in appetitiva virtute, cum feliciter & quis delectatur in his, ad quae raptus. Vnde & Apostolus dicit se raptum non solum ad tertium colum, quod pertinet ad contemplationem intellectus; sed etiam in Paradisum quod pertinet ad affectum.

Ad primum ergo dicendum, quod raptus addit aliquid supra ecclasiis. Nam ecclasiis importat simpliciter excessum a se ipso, sed undum quem scilicet aliquis extra suam ordinationem ponitur; sed raptus super hoc addit violentiam quamdam. Potest igitur ecclasiis ad vim appetitivam pertinere, puta cum aliquis appeti-